

Rapportage aan EU volgens Richtlijn Duurzame elektriciteit (2001/77/EC)

Art. 3, lid 3:

“De lidstaten publiceren, voor het eerst uiterlijk 27 oktober 2003 en vervolgens om de twee jaar, een verslag waarin wordt aangegeven in hoeverre de nationale indicatieve streefcijfers zijn verwezenlijkt, in het bijzonder rekening houdend met de klimatologische factoren die van invloed zijn, en in hoeverre de genomen maatregelen stroken met de nationale verbintenis op het gebied van klimaatverandering.”

Art.6

1. De lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties beoordelen het bestaande wet- en regelgevingskader voor de vergunningprocedures of de overige procedures van artikel 4 van de Richtlijn 96/92/EG die van toepassing zijn op installaties voor elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen, teneinde:

- De belemmeringen voor de verhoging van de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen in de regelgeving en anderszins te verkleinen,
- De procedures op het betrokken bestuursniveau te stroomlijnen en te bespoedigen, en
- Ervoor te zorgen dat de regels objectief, transparant en niet-discriminerend zijn, en terdege rekening houden met het eigen karakter van de verschillende technieken voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

2. De lidstaten publiceren uiterlijk op 27 oktober 2003 een verslag over de in lid 1 genoemde beoordeling en vermelden daarin in voorkomend geval de getroffen maatregelen. Dat verslag moet, voorzover dat in het nationale wet- en regelgevingkader relevant is, een overzicht bevatten van de stand van zaken, in het bijzonder van:

- De coördinatie tussen de verschillende administratieve instanties op het gebied van termijnen, ontvangst en behandeling van de aanvragen om vergunningen;
- De opstelling van eventuele richtsnoeren voor de in lid 1 bedoelde activiteiten en de haalbaarheid van een versnelde planningprocedure voor producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, en
- De aanwijzing van instanties die optreden als “bemiddelaar”.

**Rapportage in het kader van de Europese Richtlijn voor Hernieuwbare Elektriciteit:
Verwezenlijking van de nationale indicatieve streefcijfers
Stand van zaken rond genomen maatregelen.**

1. Inleiding

De Nederlandse regering vervult met deze rapportage de verplichtingen zoals gesteld in Artikel 3, lid 3 en Artikel 6, lid 2 van de Richtlijn 2001/77/EC van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 september 2001 aangaande de stimulering van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt (OJ L 283).

2. De Nederlandse doelstellingen voor hernieuwbare elektriciteit en klimaatbescherming

De Nederlandse doelstelling voor de realisatie van hernieuwbare elektriciteit zoals geformuleerd in de EU Richtlijn 2001/77/EC bedraagt 9 % in 2010.

De Nederlandse klimaatdoelstelling is om in de periode van 2008 tot 2012 een reductie van de emissie van broeikasgassen met 6 % ten opzichte van de uitstoot in 1990 te bewerkstelligen (Kamerstukken II 1999/2000, 27 089 (R 1652), nr. 2, blz. 2). De Uitvoeringsnota Klimaatbeleid bevat een tussendoelstelling van 5 % duurzame energie in 2010. Dit sluit aan bij de Kyoto doelstellingen zoals neergelegd in het Kyoto-Protocol behorende bij het VN-kaderverdrag voor klimaatverandering (TRb. 1998, 170 and 1999, 110). Alle maatregelen die bijdragen tot de verhoging van het aandeel hernieuwbare elektriciteit in de nationale elektriciteitsvoorziening dragen derhalve ook bij aan de klimaatdoelstelling.

3. Verwezenlijking van de nationale indicatieve streefcijfers

De productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in Nederland bedroeg 3645 GWh in 2003 en 4956 GWh in 2004. Het totale elektriciteitsverbruik in 2003 en 2004 bedroeg respectievelijk 109.789 GWh en 112.893 GWh. Het aandeel nationale productie van hernieuwbare elektriciteit in het nationale verbruik bedroeg derhalve 3,32 % in 2003 en 4,39 % in 2004. Tabel 1 geeft een overzicht van de bijdragen van de verschillende productietechnieken voor hernieuwbare elektriciteit aan de totale productie voor de jaren 2002 tot en met 2004. De belangrijkste groei zit in de toepassing van biomassa en windenergie. Dit zijn ook veruit de belangrijkste duurzame energieopties in Nederland. Met de huidige ontwikkeling wordt verwacht dat de doelstelling van 9 % in 2010 goed haalbaar is.

Tabel 1 Elektriciteitsproductie (GWh) uit hernieuwbare energiebronnen in Nederland.

	2002	2003	2004
Stromingsbronnen totaal	1.073	1421	2006
Waterkracht	110	72	97
Windenergie	946	1318	1876
Zonne-energie	17	31	33
Bio-energie totaal	2.024	1716	2441
Afvalverbranding	942	959	902
Biomassaverbranding	1.082	757	1539
Overig	532	508	509
Totaal nationale productie	3.629	3645	4956

Emissiereductie van CO₂

De nationale productie van hernieuwbare elektriciteit heeft volgens de gehanteerde methodiek vastgelegd in het Protocol Monitoring Duurzame energie geleid tot een CO₂-emissiereductie van 3,43 Mton in 2003 en 4,35 Mton in 2004.

Klimatologische factoren

De klimatologische factoren met een significante invloed op de realisatie van hernieuwbare elektriciteit zijn het windaanbod in Nederland en het wateraanbod in de Nederlandse rivieren.

Wind

Het jaarlijks windaanbod wordt geregistreerd aan de hand van een index. Deze index is het quotiënt van het gemeten windaanbod in een jaar en het gemiddelde windaanbod (sinds 1988). In 2003 bedroeg het windaanbod 79 % van dit gemiddelde : index = 79.

In 2004 bedroeg het windaanbod 92 % van dit gemiddelde : index = 92.

(bron: WSH).

Water

Het wateraanbod in de Nederlandse rivieren was in het jaar 2003 ongeveer 72 % van het veeljarig gemiddelde (gebaseerd op Rijn en Maas; 2117 m³/s) en in het jaar 2004 ongeveer 82 % van het veeljarig gemiddelde (bron: RIZA).

4. Maatregelen voor de stimulering van duurzame elektriciteit

De Nederlandse overheid zet een breed scala van instrumenten in voor de stimulering van hernieuwbare elektriciteit. De instrumenten zijn onder te verdelen in financiële en niet-financiële instrumenten.

Financiële instrumenten

- Milieu kwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP); om investeringen in duurzame energie te stimuleren is in juli 2003 de subsidieregeling Milieu kwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) geïntroduceerd. Via de MEP krijgen binnenlandse producenten van duurzame stroom die leveren aan het openbare net een vaste vergoeding per kWh voor een gegarandeerde periode van 10 jaar. Het subsidiebedrag dekt de onrendabel top af en verschilt (derhalve) per duurzame energie optie, waarbij als maximum het subsidiebedrag voor windenergie offshore is genomen. De MEP is gekoppeld aan een systeem van groencertificaten. De subsidie wordt gefinancierd door alle stroomverbruikers, die specifiek voor de MEP een heffing betalen, maar daarvoor worden gecompenseerd via de inkomstenbelasting. De MEP is een instrument dat het aanbod van duurzame energie stimuleert. Met de introductie van de MEP is de voorgaande subsidieregeling, de Regulerende Energie Belasting (REB) die zich richtte op de vraag naar duurzame energie, stapsgewijs ingetrokken. De ervaring met de MEP de afgelopen periode leidt er toe dat de MEP wet- en regelgeving komend jaar op een aantal punten wordt aangepast. De belangrijkste kenmerken van de MEP (afdekken onrendabele top en zekerheid vast subsidiebedrag voor de gehele MEP-periode) blijven daarbij overeind.
- Energie Investerings Aftrek (EIA); regeling voor fiscale stimulering van investeringen in hernieuwbare energieprojecten.
- Het CO₂-Reductieplan; regeling ter stimulering van projecten die de emissies van CO₂ kunnen reduceren. Hernieuwbare energieprojecten nemen hier een prominente plaats in.
- Het Besluit Subsidies Energieprogramma's Duurzame Energie in Nederland (BSE-DEN); via dit besluit is in 2003 en 2004 budget beschikbaar gesteld ter stimulering van R&D-projecten voor duurzame energie, haalbaarheidsonderzoek, kennisoverdracht- en demonstratieprojecten.

Niet-financiële instrumenten

De inventarisatie van knelpunten op het gebied van regelgeving in de realisatie van hernieuwbare energieprojecten waarover in 2003 werd gerapporteerd heeft inmiddels een aantal concrete resultaten opgeleverd:

- In 2003 werd melding gemaakt van het initiatief **Beter Bestuur voor Burger en bedrijf (B4)** van de Nederlandse regering van 2002 dat erop is gericht de complexiteit van regelgeving en vergunningverlening te vereenvoudigen. Binnen het kader van B4 is in 2003/2004 specifiek gekeken naar energieprojecten, waaronder windenergie- en biomassa-projecten. In vervolg op deze laatste analyse is (2004) besloten om in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) gecreëerde mogelijkheden om vergunningverlening-procedures te stroomlijnen, toe te passen voor windenergieprojecten en biomassaprojecten > 50 MW. Het betreft hier de zogenaamde Rijksprojectenprocedure (RPP). Oogmerk van de RPP is het terugbrengen van de doorlooptijd voor de wijziging van een bestemmingsplan (door gemeentes) van meerdere jaren naar mogelijk één jaar. Daarnaast worden met behulp van de RPP de doorlooptijden van andere voor een project benodigde vergunningen teruggebracht. Dit is uitvoerbaar door alle vergunningen te bundelen, waardoor er één inspraakmoment ontstaat voor het uiten van bedenkingen en er slechts één keer beroep mogelijk is voor alle vergunningen samen. Het ministerie van EZ zal de regie voeren bij energieprojecten waarvoor de RPP wordt ingezet. In verband hiermee is de oprichting van een apart projectbureau bij het ministerie van EZ in voorbereiding genomen. Voornoemde veranderingen in de procedures voor windenergie- en biomassaprojecten (inzet RPP) vragen verdere aanpassing van wet- en regelgeving. Naar verwachting zal de RPP in 2006 voor duurzame energie projecten gebruikt kunnen worden.
- Het **Actieplan Biomassa** dat in de rapportage van 2003 eveneens onder "inventarisatie van knelpunten" is opgenomen, is eind 2003 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het Actieplan Biomassa geeft een inventarisatie van knelpunten die de toepassing van biomassa in Nederland belemmeren en is gemaakt met alle betrokken partijen. Hierbij is een indeling gehanteerd van zes deelgebieden: 1) financieel-economische knelpunten, 2) problemen rond vergunningen, 3) communicatie, 4) aanbod en beschikbaarheid van biomassa, 5) knelpunten op het gebied van kennis en technologie en tenslotte 6) problemen met betrekking tot het "gelijke speelveld binnen de EU". Het belangrijkste, zichtbare product wat het Actieplan Biomassa tot nu toe heeft opgeleverd (zomer 2005) is een "Handreiking realisatie bio-energieprojecten", met concrete aanbevelingen om de bouw van bio-energie installaties te versnellen en te verbeteren. Activiteiten die gericht zijn op het wegnemen van knelpunten binnen de genoemde deelgebieden worden op verschillende manieren voortgezet, o.a. in het zogenaamde Platform Duurzame Energievoorziening.

In dit verband is het tevens gepast om naar voren te brengen dat de Nederlandse regering in 2004 besloten heeft een algemeen project "Vergunningen" te starten. Dit project heeft betrekking op alle vergunningcomplexen waarmee het bedrijfsleven wordt geconfronteerd. Er is hiertoe in april 2004 een Taskforce vereenvoudiging vergunningen ingesteld met de opdracht taakstellende voorstellen te doen die voor het bedrijfsleven leiden tot een snellere en doelmatige wijze van vergunningverlening en verlaging van de administratieve lasten. De taskforce heeft inmiddels gerapporteerd wat heeft geleid tot een vervolgtraject dat eind 2006 concrete resultaten in de praktijk zal moeten opleveren (o.a. minder vergunningen).

Hieronder volgen overzichten van overige niet-financiële activiteiten en maatregelen die de regering in 2003/2004 optiespecifiek in Nederland heeft ontwikkeld en die van belang zijn voor de procedures die spelen bij de toepassing van duurzame energie in Nederland.

Windenergie

- Voor windenergie op land werd reeds in 2002 een convenant (BLOW) gesloten tussen rijk, provincies en gemeenten, dat zich richt op de realisatie van tenminste 1500 MW windvermogen in het jaar 2010. Per provincie is een taakstelling bepaald. Halverwege 2004 werd de mijlpaal van 1000 MW totaal opgesteld windvermogen gepasseerd. De rapportages in het kader van BLOW over de jaren 2003 en 2004 laten ook verder zien dat er goede voortgang wordt geboekt. Naar verwachting zal de doelstelling van 1500 MW ruimschoots worden gehaald.
- Inzet van de TaskForce Windenergie (TFW) met als voornaamste taak om bestuurlijke knelpunten weg te nemen en vastgelopen windenergieprojecten weer vlot te trekken.
- Een expertpool bij de uitvoeringsorganisatie SenterNovem waar met name gemeentes een beroep op kunnen doen bij de voorbereiding van windprojecten.
- Regiobegeleiding via ondersteuning met maatwerk door SenterNovem.
- Vormgeven van een bestuurlijk-juridisch kader voor de ontwikkeling van windenergie-offshore.
- Onderzoek naar inpassing van 6000 MW offshore windvermogen in het elektriciteitsnet op land, met o.a. expliciet aandacht voor vergunning-verleningprocedures.

Biomassa

- Begeleiding door SenterNovem van initiatiefnemers van kleinschalige projecten.
- Gemeentes en provincies stimuleren (via SenterNovem) tot het starten van projecten.

Gebouwgebonden duurzame energie (GGDE, o.a. zonne-energie).

- Stimuleren van gemeentes (via SenterNovem) GGDE vroeg in het bouwproces toe te passen.
- Stimuleren dat woningcorporaties met kansen voor GGDE voorzieningen treffen voor GGDE toepassingen.